

Το Εργαστήριο Ασθεακής
Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

&
Το Εργαστήριο Επιστήμης των Δεδομένων του Πανεπιστημίου Πατρών

διοργανώνουν το σεμινάριο:

Έγκλημα και Κινηματογράφος
I' Κύκλος

"Παράγοντες Εγκληματογένεσης"

με τη συνεργασία της Ελληνικής Λέσχης Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας

Έναρξη 2/11/2021
19.00- 21.00
Αίθουσα Β5
Παντείου Πανεπιστημίου

Ελληνική Λέσχη Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας
Ε.Λ.Σ.Α.Λ.

3η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Τρίτη, 23 Νοεμβρίου 2021, 19:00- 21:00

ΠΡΟΒΟΛΗ:

«Το πολεοδομικόν και κυκλοφοριακόν πρόβλημα της πρωτεύουσας του Κ. Οικονόμου»

<https://www.andro.gr/apopsi/ti-exei-minei-orthio-apo-tin-athina-tou-mari/>

«Ληστεία στην Αθήνα»

<https://www.youtube.com/watch?v=cP3ASW9ADec>

Υπόθεση : Η πόλη αποτελεί το κεντρικό "σκηνικό" στην αστυνομική αφήγηση ήδη από τα πρώτα αστυνομικά διηγήματα του Έ. Α. Πόε. Η Αθήνα, ως πρωτεύουσα, κατέχει κυρίαρχη θέση στη μεταπολεμική, νεοελληνική αστυνομική λογοτεχνία, αρχής γενομένης από τον Γιάννη Μαρή. Τη σκυτάλη θα πάρει ο Πέτρος Μάρκαρης, σε μια Αθήνα που έχει χάσει προ πολλού τη νοσταλγική-vintage, αλλά και εν μέρει νουάρ όψη της δεκαετίας του 60, όπως αποτυπώνεται στο έργο του "πατριάρχη" της ελλ. αστυνομικής λογοτεχνίας, ενώ και νεότεροι συγγραφείς, όπως ο Φ. Φιλίππου, ο Ανδρ. Αποστολίδης και άλλοι στη συνέχεια, εντάσσουν την πρωτεύουσα στο αφηγηματικό τους υλικό.

Το αστεακό "σκηνικό" μπορεί να αναδειχθεί μόνο μέσα σε ένα χρονοτοπικό αφηγηματικό πλαίσιο καθώς η πόλη αποτελεί τη "μήτρα" του σύγχρονου εγκλήματος, ήδη από τα χρόνια του Ντίκενς. Εδώ, επιχειρείται μια "περιπλάνηση" στην πόλη και μια παράλληλη ανάγνωση αντίστοιχων έργων, στην Ελλάδα και εν μέρει στο εξωτερικό.

Είδος προβολής: Ντοκυμαντέρ-ταινία

Έτος πρώτης προβολής: 1960/ 1969

Σκηνοθεσία: Γιάννης Γρηγοριάδης (σκηνοθεσία βίντεο) – Βασίλης Σερντάρης (σεν.-σκην. ταινίας)

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

«Πόλη και Έγκλημα: Θεωρητικές και Εμπειρικές προσεγγίσεις»

Καθ. Χριστίνα Ζαραφωνίτου

«Η Αθήνα και το έγκλημα στα έργα του Γ. Μαρή και του Π. Μάρκαρη »

Κώστας Θ. Καλφόπουλος¹

---

¹ Ο Κώστας Θ. Καλφόπουλος γεννήθηκε στον Πειραιά (1956). Σπούδασε Κοινωνιολογία (ΜΑ) στο Πανεπιστήμιο Αμβούργου. Συνεργάστηκε επί χρόνια με την «Καθημερινή» σε θέματα πολιτισμού και

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αποστολίδης, Α., *Ο κόσμος του Γιάννη Μαρή*, Άγρα, 2012.

Ζαραφωνίτου, Χ., Βίαη εγκληματικότητα και φόβος του εγκλήματος σε εποχές «κρίσης». Τιμητικός Τόμος ΝΕΣΤΟΡΑ ΚΟΥΡΑΚΗ. Εκδ. ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΟΥΛΑ, Αθήνα, 2016. Ανάκτηση από: <http://crime-in-crisis.com/11/#ftn10>

Ζαραφωνίτου, Χ., *Εμπειρική εγκληματολογία*. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2004.

Ζαραφωνίτου Χ., ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΟΥΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: 2008-2018. Ανάκτηση από:

https://www.academia.edu/40627407/%CE%A3%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A3%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_%CE%95%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84_%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82_2008_18

Ζαραφωνίτου, Χ., *Πρόληψη της εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο: οι σύγχρονες τάσεις της εγκληματολογικής έρευνας*. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2003.

Ζαραφωνίτου Χ., (επιμ.) *Η προστασία του περιβάλλοντος από εγκληματολογική σκοπιά*. Τετράδια εγκληματολογίας. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1996.

Ζαραφωνίτου Χ.(επιμ.). Πόλη, Εγκληματικότητα και ανασφάλεια στην εποχή της οικονομικής κρίσης, Πρακτικά Ημερίδας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Η σύγχρονη εγκληματικότητα και η αντιμετώπισή της». εκδ. Διώνικος, Αθήνα, 2013.

Ζαραφωνίτου Χ., *Ο φόβος του εγκλήματος: Ένα ελληνικό «παράδοξο, Ποινική Δικαιοσύνη και Εγκληματολογία 1/Έτος Α*. 2009.

Ζαραφωνίτου Χ., *Ανασφάλεια καταστηματαρχών Αθηνών και Πειραιώς και νέες μορφές αστυνόμευσης, Εγκληματολογία*, 2012.

Ζαραφωνίτου Χ., Τα εγκλήματα βίας στο κατ' εξοχήν αστικοποιημένο περιβάλλον της Αθήνας, *Αστυνομική Επιθεώρηση*, 4, σ.σ.144-147, 1989. Ανάκτηση από:

https://www.policemagazine.gr/sites/default/files/pdf/%CE%95%CE%91_1989-03-0000.pdf

---

αρθρογραφεί στο The Books' Journal. Από τις εκδόσεις Νεφέλη κυκλοφόρησε το βιβλίο του «Μικρό εγκώμιο του αστυνομικού». Έχει γράψει τρεις αστυνομικές νουβέλλες (τη μία με τον Ανδρ. Αποστολίδη) και μία συλλογή διηγημάτων και έχει επιμεληθεί τα βιβλία : «Η ποιοτική παράδοση στις κοινωνικές επιστήμες» (έκδοσεις Νήσος) και G. Simmel, «Περιπλάνηση στη νεωτερικότητα : Φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, αισθητικά κείμενα» (μαζί με Σπ. Γάγγα, Αλεξάνδρεια).

Ζαραφωνίτου Χ. και Κουράκης Ν. (επιμ.), *(Αν)ασφάλεια τιμωρητικότητα και αντεγκληματική πολιτική*, Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2009.

Ζαραφωνίτου Χ., Κοντοπούλου, Ε., (Συν.) Στοιχεία περιβαλλοντικής υποβάθμισης και φόβος του εγκλήματος. Η περίπτωση των graffiti στο κέντρο της Αθήνας, *Εγκληματολογία*, 1., σ. 8-20, 2016. Ανάκτηση από:

<https://criminology.panteion.gr/attachments/article/537/%CE%96%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A6%CE%A9%CE%9D%CE%99%CE%A4%CE%9F%CE%A5%CE%95%CE%93%CE%9A%CE%9B%CE%97%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%91-2016.pdf>

Ζαραφωνίτου Χ. και Χρυσοχόου Ε., *Υπάρχουν ghettos στο κέντρο της Αθήνας; Εγκληματολογική διερεύνηση των κοινωνικών στάσεων και αναπαραστάσεων* Εγκληματολογικές Μελέτες, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, 2015: [zarafonitou1.ell.indd \(panteion.gr\)](http://zarafonitou1.ell.indd.panteion.gr)

Καλφόπουλος, Κ., *18 κείμενα για τον Γιάννη Μαρή*, Πατάκης, 2016.

Μέντη, Δ., *Η Αθήνα από τον 19ο αιώνα στον 20ό αιώνα. Η μνήμη της πόλης και η σύγχρονη της λογοτεχνική αναπαράσταση*, Gutenberg, 2018.

Πανούσης, Γ., *Το δίκαιο και το άδικο, οι αθώοι και ένοχοι, το Καλό και το Κακό στην αστυνομική μυθοπλασία. Ζητήματα ηθικής, δεοντολογίας και ύφους*, Παπαζήση, 2021.

Φιλίππου, Φ., *Ιστορία της ελληνικής αστυνομικής λογοτεχνίας*, Πατάκης 2018.

Ξενόγλωσση

Andresen, M., A., Brantingham, P. J. and Kinney, J. B. eds. *Classics in environmental criminology*. CRC Press, 2010.

Atkinson R, Millington G., *Urban Criminology: The City, Disorder, Harm and Social Control*. Routledge, 2018.

Brantingham P.J. & Brantingham P., *Patterns in Crime*. NY: Macmillan Publishing Company, 1984.

Bruinsma, Gerben, and Shane D. Johnson, eds. *The Oxford handbook of environmental criminology*. Oxford University Press, 2018.

Cozens PM., Urban planning and environmental criminology: Towards a new perspective for safer cities. *Planning practice and research*. 26(4). 481-508. 2011.

Hunter, J., Risky high streets? Developing a shop theft risk index at the high street level in Nottingham, *Urban Crime-An International Journal*, 1 (1), 2019. Available from:

<https://ojs.panteion.gr/?journal=uc&page=article&op=view&path%5B%5D=205&path%5B%5D=195>

McLean, R., Deuchar, R. and Moore A. T., Robbery in illicit drug markets: Insights from qualitative research in Scotland, *Urban Crime-An International Journal*, 1 (2), 2020. Available from:

<https://ojs.panteion.gr/?journal=uc&page=article&op=view&path%5B%5D=243&path%5B%5D=227>

Sidebottom A, Wortley R. *Environmental criminology. The Handbook of Criminological Theory*, Chichester: Wiley Blackwell. 156-81. 2016.

Schaefer, L. (2021). Physical places, social spaces, and guardianship faces: Exploring the configural influence of psychophysical contexts on crime. *Urban Crime. An international Journal*, 2(1), 3-30.

<https://ojs.panteion.gr/?journal=uc&page=article&op=view&path%5B%5D=255&path%5B%5D=237>

Tseloni, A., & Zarafonitou, C. Fear of Crime and Victimization A Multivariate Multilevel Analysis of Competing Measurements. *European Journal of Criminology*. 5. 387-409. 2008.

Volker Klotz, *Die erzählte Stadt*, Hanser 1969.

Wortley R, Townsley M., editors. *Environmental criminology and crime analysis*. Taylor & Francis. 2016.

Zarafonitou C., Fear of crime in contemporary Greece: Research evidence, in C. Zarafonitou (Guest Editor), Special Issue Fear of crime. A comparative approach in the European context, *CRIMINOLOGY*, October 2011.

Zarafonitou C. and Kontopoulou, E., Environmental degradation and fear of crime The research evidence in the center of Athens, *Urban Crime-An International Journal*, 1 (1), 2019. Available from: <https://ojs.panteion.gr/?journal=uc&page=article&op=view&path%5B%5D=204&path%5B%5D=194>

Zarafonitou C. Criminalité violente en contexte urbain. A Athènes, produit d'urbanisation rapide, Thèse de doctorat, Université Paris II, 1989.